

Årsberetning 2023

Sammen
skaper vi
muligheter

Årsberetningen dekker innholdet som kreves av årsberetning etter KommuneLoven § 14-7. Årsberetningen er en del av kommunedirektørens samlede rapportering til kommunestyret. Den gir en beskrivelse av utviklingstrekk og resultater, og skal spesielt omtale de faktorer som påvirker resultat og finansiell stilling. Årsberetningen er pliktig informasjon etter lov og forskrift, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. Det vises ellers til samlet årsmelding for mer utfyllende beskrivelse av aktivitet, tjenesteproduksjon og måloppnåelse i 2023.

Hovedtrekkene i den økonomiske utviklingen i 2023

Utviklingen i de frie inntektene er avgjørende for kommunens økonomiske handlingsrom og dermed også utviklingen i tjenestetilbudet. Tilpasning til de til enhver tid gjeldende økonomiske rammebetingelser er nødvendig for å møte fremtidige utfordringer og samtidig opprettholde et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Det er et overordnet mål å etablere en robust og bærekraftig kommuneøkonomi med et godt økonomisk handlingsrom gjennom styring basert på handlingsregler for driftsbudsjett, investeringsbudsjett og finansforvaltning. Disse handlingsreglene definerer noen viktige måltall både for resultat, disposisjonsfond og utvikling i lånegjeld. En robust kommuneøkonomi skapes blant annet gjennom regnskapsmessige overskudd («budsjett disiplin»), positive driftsresultat (driftsinntektene er større enn driftsutgiftene), god likviditet («betalingsevne») og oppbygging av fondsreserver («penger på bok»).

Namsos kommune kan, i likhet med mange andre kommuner, notere et svakt netto driftsresultat for 2023. Netto driftsresultat ble i 2023 på - 46,2 mill. kroner (negativt) som tilsvarer minus 2,5 prosent av netto driftsinntekter. Dette er langt svakere enn forventet ved inngangen til året og kan sees opp mot nivå med landet ellers som var på 1,0 prosent (kommunekonsern). Dette er en betydelig forverring fra fjorårets resultat på 2,4 prosent (positivt) for Namsos kommune. De viktigste årsakene til at resultat ble vesentlig svakere enn forrige år og budsjettet for året, er blant annet en sterk økning i netto finansutgifter som ble 8,1 % over budsjett og 27,6 mill. kroner høyere enn i 2022. Driftsutgifter ble 14,8 % høyere enn budsjettet, der kjøp av tjenester, hovedsakelig innen helse, ble 29,1 mill. kroner over budsjett. Et merforbruk på 60,6 %, som tilsvarer en økning på 14,6 mill. kroner fra 2022. Dette kan sammenlignes med lønnsutgifter som økte med 6,4 % fra 2022 til 2023. Husleiekostnadene økte med 12,4 mill. kroner fra 2022 til 2023 og ble 10,6 mill. kroner høyere enn budsjett. Dette tilsvarer et merforbruk på 33,2 %. Kostnadene til økonomisk sosialhjelp ble 48,2 mill. kroner, 28,4 mill. kroner høyere enn budsjettet, et merforbruk på 43,3%. Dette omhandler både ytelser fra NAV og Innvandrer-tjenesten.

Økte driftsutgifter må ses opp mot økningen i konsumprisindeksen i 2023 på 6,8 % og regjeringens anslag for kommunal deflator i 2023 på 4,5 %, (i forbindelse med forslag til statsbudsjett i oktober 2023)

Kommunen hadde også 5,8 % høyere inntekt enn budsjettet. De største merinntektene er knyttet til skatt fra inntekt og formue som ble 16,0 mill. kroner over budsjett, høyere tilskudd i forbindelse med mottak av flyktninger med 13,0 mill. kroner, høyere utbetaling fra havbruksfondet enn budsjettet med 6,5 mill. kroner, høyere brukerbetaling med 11,8 mill. kroner og salg og leieinntekter var 31,3 mill. kroner høyere enn budsjettet.

Det svake økonomiske resultatet for 2023 gjør at disposisjonsfondet reduseres med ca. 51,0 mill. kroner netto, og er ved utgangen av året ca. 222 mill. kroner, mot 273 mill. kroner ved inngangen til året. Dette er midler vi burde brukt til egenfinansiering av investeringer i stedet for finansiering av drift. Det blir

Årsmelding 2023

viktig å styrke denne bufferen for å ha i de nærmeste årene der vi må forvente store omstillingskrav som følge av endrede rammebetingelser, samtidig som det må planlegges for betydelige investeringer.

Ekstra skatteinntangen for 2023 må betraktes som engangsinntekter som ikke kan forventes videreført i år og videre framover. Disse ekstraordinære midlene burde finansiere ordinær drift, men når dette er gjort må det hensyntas i vurderingene for å tilpasse fremtidig driftsnivå.

Namsos har fortsatt en god økonomisk kontroll, men situasjonen er betydelig forverret i løpet av 2023. Det er nødvendig å justere driftsnivået i tråd med utviklingen i rammebetingelsene for å være bærekraftig over tid. Selv med negativt resultat, men kombinert med et solid disposisjonsfond på 11,8 % bør kommunen ha handlingsrom til å gjøre endringer for på sikt å få en sunn økonomi. Det svake resultatet i 2023 er påminnelse om at store utbetalinger fra havbruksfond eller ekstraordinære inntekter ikke er tilstrekkelig for å få en sunn økonomi, men det gjennomføres en omstilling der tjenestenivået tilpasses varige ordinære inntekter. For å møte befolkningsendringene vi vet kommer, må det fortsatt jobbes aktivt for å tilpasse oss et bærekraftig driftsnivå, med rom for nødvendige investeringer framover.

Hovedtallene fra rammeområdene viser samlet et merforbruk på 34,8 mill. kroner. Det skyldes i stor grad at en del budsjetterte reduksjoner i drift ikke lot seg gjennomføre og håndtering av uforutsette forhold i løpet av året. Overordnet har det vært et krevende driftsår preget av høy pris- og kostnadsvekst og rekrutteringsutfordringer som har medført store ekstrakostnader. Det har ikke lyktes godt nok å tilpasse driften til denne situasjonen.

Driftsregnskap (tall i hele 1000)	Regnskap 2023	Revidert budsj. 2023	Oppr. budsj. 2023	Regnskap 2022
Sum driftsinntekter	1 871 814	1 640 147	1 616 680	1 769 665
Sum driftsutgifter	1 887 840	1 644 180	1 613 680	1 721 258
Sum eksterne finanstransaksjoner	-110 331	-102 045	-101 245	-82 751
Motpost avskrivninger	80 184	78 662	76 941	75 930
Netto driftsresultat	-46 172	-27 416	-21 579	41 587
Overføring til investering	0	1 200	0	15 000
Avsetning til bundne fond	24 801	0	0	23 549
Bruk av bundne fond	-20 023	-5 177	0	-10 627
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0	28 666
Bruk av disposisjonsfond	-50 950	-23 439	-21 579	-15 000

Investeringsregnskapet for 2023 ble gjort opp i balanse. Kommunens samlede likviditet (betalingsevne) er svekket i løpet av året. Deler av likviditetsbeholdningen har vært plassert på kortsiktige avtaler med rentebinding som ga noe høyere renteinntekt.

Økonomiske resultater

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er driftsinntekter minus driftsutgifter, inkludert avskrivninger, og skal som utgangspunkt dekke finanskostnader inkludert avdragsbetaling og avsetninger. Driftsregnskapet viser ett negativt brutto driftsresultat på 16 mill. kroner for 2023. Dette er 18,8 mill. kroner lavere enn forutsatt i opprinnelig budsjett og 12 mill. kroner lavere enn revidert budsjett.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for en kommune er det som kommunen sitter igjen med av løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra². I tillegg til inntekter og utgifter knyttet til den ordinære driften, inngår også finansinntekter (som renteinntekter, mottatt utbytte og eventuelle kursgevinster på finansielle omløpsmidler) og finansutgifter (som renteutgifter, avdrag på lån og eventuelle kurstap på finansielle omløpsmidler).

Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og gir en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet². Den delen av netto driftsresultatet som settes av til senere bruk, settes av til disposisjonsfond eller bundne fond, avhengig av om de oppsparte inntektene var øremerkede eller ikke.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat på om lag to prosent for kommunesektoren samlet som nødvendig over tid, for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer og for å ha en sunn økonomi på sikt.

Netto driftsresultat for 2023 ble negativt med 46,2 mill. kroner. Dette er 24,6 mill. kroner lavere enn forutsatt i opprinnelig budsjett og 18,8 mill. lavere enn revidert budsjett. Netto driftsresultat sier noe om hvor stor økonomisk handlefrihet kommunen har.

Kommunens handlingsregel nr. 2 sier – i tråd med anbefalingene fra teknisk beregningsutvalg (TBU) at netto driftsresultat skal være positivt og utgjøre minimum 2 prosent av brutto driftsinntekter. Med et negativt netto driftsresultat vil denne prosentenandelen også være negativ (-2,45%). Handlingsregelen er dermed langt fra innfridd.

For at netto driftsresultat skal gi en korrekt informasjon om hvordan **selve driften** i kommunen har vært siste år, bør driftsresultatet korrigeres for bruk og avsetning til fond, samt andre vesentlige driftsuavhengige poster.

Korrigerer man driftsresultatet med årets netto avsetning til bundne fond med 4,8 mill. kroner og netto utbetaling fra Havbruksfond med 15,3 mill. får man et negativt **netto driftsresultat ordinær drift** på -56,7 mill. kroner. Dette utgjør -3 prosent av brutto driftsinntekter.

Netto driftsresultat	2022	2023
Namsos	2,40 %	-2,50%
Kostragruppe 8	3,30 %	0,90%
Landet uten Oslo	2,60 %	1,00%

Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er frie midler kommunen har spart opp over tid og tilsvarer kommunens sparekonto. Etter pliktige avsetninger og vedtatt bruk, er disposisjonsfondet redusert med 50,9 mill. kroner til 221,5 mill. kroner ved utgangen av 2023. Disposisjonsfondet utgjør da 12,5 prosent av driftsinntektene og handlingsregel nr. 2 som tilsier at disposisjonsfondet skal utgjøre minimum 5 prosent av driftsinntektene er fortsatt oppfylt med god margin. Imidlertid er det heller ikke i 2023 foretatt ekstra avdragsbetaling på lån, og en følger dermed ikke opplegget i intensjonsavtalen fra kommunesammenslåingen. En evt. ekstra avdragsbetaling vil medføre en ytterligere reduksjon av disposisjonsfondet.

Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	2022	2023
Namsos	15,40 %	11,70 %
Kostragruppe 8	12,20 %	12,10 %
Landet uten Oslo	14,60 %	13,40 %

Disponible resultat framover vil kunne brukes til egenkapital for å finansiere nødvendige investeringer og utgjør en buffer som vil være svært viktig for å kunne gi gode og framtidrettede tjenester i årene som kommer.

Netto lånegjeld - gjeldsgrad

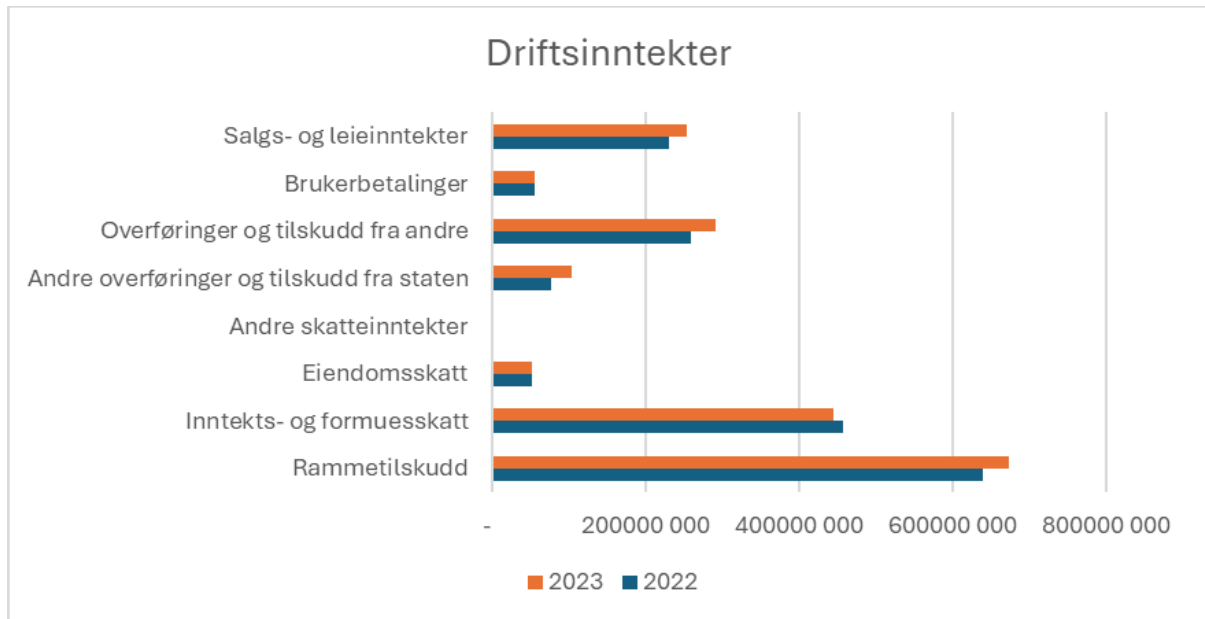
Netto lånegjeld er langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Netto lånegjeld og disposisjonsfond sett i forhold til brutto driftsinntekter er gode indikatorer for å vurdere hvor robust kommunens økonomi er med tanke på å møte framtidige utfordringer som vi vet kommer og ikke minst uforutsette endringer i de økonomiske rammebetingelsene og rentenivå.

Netto lånegjeld i % av inntekt	2022	2023
Namsos	86,30 %	84,90 %
Kostragruppe 8	95,90 %	96,60 %
Landet uten Oslo	92,90 %	92,70 %

Gjeldsgraden i Namsos er redusert med 1,4% sammenlignet med 2022. Samlet for landet uten Oslo er gjeldsgraden tilnærmet uforandret. Sammenlignbare kommuner i kostragruppe 8 har hatt økning i gjeldsnivå med 0,7% sammenlignet med 2022.

Driftsinntekter

Kommunen hadde i 2023 1,872 mrd. kroner i driftsinntekter, som består av følgende typer kategorier av inntekter:

Forklaring til driftsinntektene:

1. Inntekts- og formuesskatt og rammetilskudd er kommunenes frie inntekter
2. Overføringer med krav om motytelse består av: Refusjon sykelønn, tilskudd fra staten (blant annet ressurskrevende tjenester), kompensasjon for merverdiavgift og refusjoner fra andre kommuner/fylke.
3. Salgs- og leieinntekter: Kommunale avgifter, husleie og billettinntekter.
4. Andre statlige overføringer: Integreringstilskudd flyktninger og rentekompensasjon skolebygg og helse og omsorgsbygg.
5. Brukerbetalinger gjelder eksempelvis for tjenester innen SFO, Barnehage, Kulturskole, pleie og omsorg.

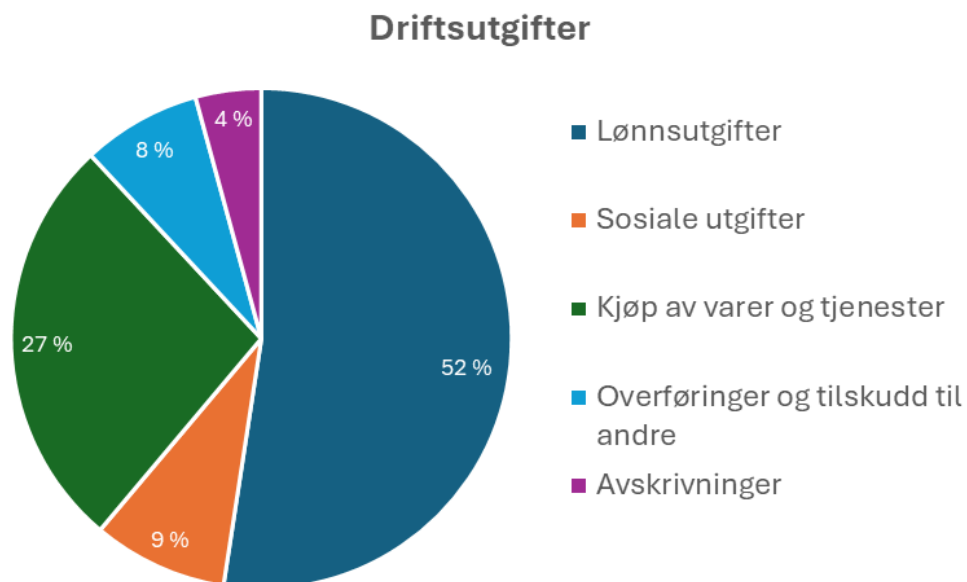
Ordinær skatt og rammetilskudd utgjorde 1,116 mrd. kroner i 2023, noe som er 32 mill. kroner mer enn i opprinnelig budsjett. I tillegg har kommunen hatt inntekter fra eiendomsskatt på 52 mill.kroner. Dette er en økning på om lag 1. mill. kroner sammenlignet med 2022.

Som en del av inntektssystemet har kommunene et utjevningssystem som omfordeler skatteinntekter fra skattesterke til skattesvake kommuner. Dette sørger for at Namsos kommune – som i utgangspunktet har skatteinntekter på 77,6 prosent av landsgjennomsnittet – etter skatteutjevning har 94% av landsgjennomsnittet i skatteinntekter. Inntektsnivået har dermed en tett kobling til nasjonalt skattenivå, og dette er også årsaken til at skatteinntektene kan variere i forhold til budsjett. For 2022 hadde Namsos kommune skatteinntekter tilsvarende 74,8 prosent av landsgjennomsnittet før skatteutjevning.

- Skatteinntangen i 2023 sammenlignet med 2022 var negativ både for nasjonalt nivå med -4,5% og for Namsos kommune med -2,8%.
- Av overføringer med krav om motytelse, utgjør statstilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester 67,4 mill. kroner.
- Refusjon sykelønn/fødselspenger utgjør 68,1 mill. kroner. Sykefraværprosenten i 2023 har vært på 10,3%. For 2022 var sykefraværprosenten 10,5%.
- Av salgs- og leieinntekter på 254 mill. kroner gjelder 109 mill. kroner selvkostdekning av kommunale avgifter og 39,3 mill. kroner husleieinntekter for kommunale boliger.
- Av andre statlige overføringer er integreringstilskuddet størst med 73,9 mill. kroner, og tilskudd fra Havbruksfondet med 15,3 mill. kroner. Rentekompensasjon for skolebygg og helse- og omsorgsbygg er over tid svakt fallende som følge av kompensasjonsgrunnlaget reduseres noe for hvert år.
- Imidlertid har rentenivået steget i løpet av 2023 slik at vi har mottatt 1,2 mill.kr mer i rentekompensasjon i 2023 enn i 2022. Inntektene fra rentekompensasjonsordningen var på 5,3 mill. kroner i 2023.
- Brukerbetalinger for SFO, Barnehage, Kulturskole og pleie og omsorg er på 55,3 mill. kroner i 2023. Dette er en nedgang i forhold til 2022 med 0,56 mill. kroner.
- Vedtatt promillesats på 3,9 promille ga 52 mil. kroner i inntekter fra eiendomsskatt i 2023 noe som er 1 mill. kroner over budsjett. Differansen skyldes nye eiendommer/bygg som har fått utskrevet eiendomsskatt i skatteåret.

Driftsutgifter

Samlede driftsutgifter var i 2023 på 1,888 mrd. kroner. Dette fordelte seg innenfor følgende kostnadskategorier:

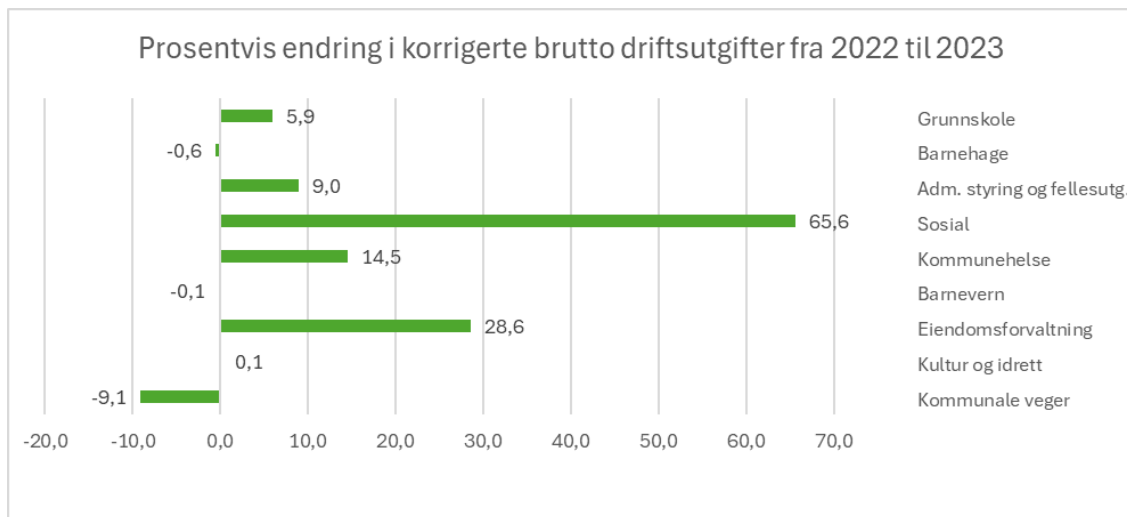

Driftsutgifter	2023	2022
Lønnsutgifter	989 801 996	930 588 218
Sosiale utgifter	164 568 345	151 712 370
Kjøp av varer og tjenester	508 195 768	442 996 120
Overføringer og tilskudd til andre	145 089 560	120 030 587
Avskrivninger	80 184 293	75 930 405
Sum driftsutgifter	1 887 839 962	1 721 257 700

Forklaring til driftsutgiftene:

1. *Lønnsutgifter:* De viktigste elementene består av ordinær fastlønn, lærlinglønn, tillegg for overtid, helg og høytider, vikarlønn, lønn for midlertidige stillinger, lønn og utgiftsdekning til fosterhjem og støttekontakter, lønn til politikere og møtegodtgjørelse, kvalifiseringstønad og introduksjonsstønad.
2. *Sosiale utgifter:* Arbeidsgiveravgift og arbeidsgivers andel av pensjonskostnad.
3. *Kjøp av varer og tjenester:* Innsatsfaktorer og tjenester kommunen bruker i sin tjenesteproduksjon eller til erstatning for egen tjenesteproduksjon.
4. *Overføringer og tilskudd til andre:* Denne gruppen av kostnader dekker tilskudd kommunen gir til eksempelvis næring, kultur, sosiale formål og det omfatter også moms som blir kompensert.

Figuren nedenfor viser prosentvis endring i korrigerede brutto driftsutgifter fra 2022-2023 innenfor de ulike områdene. Korrigerede brutto driftsutgifter viser kommunens egne utgifter til tjenesteproduksjonen. Utviklingen må ses i sammenheng med demografiutviklingen. der et økt antall eldre har behov for helsetjenester. Kostnadsutviklingen har vært spesielt høy innen sosiale tjenester, og dette omfatter både økte kostnader til økonomisk sosialhjelp fra NAV og utbetalinger i forbindelse med introduksjonsprogram for et økt antall bosatte flyktninger.

Finansposter

Eksterne finansinntekter var i 2023 samlet 36,1 mill. Dette er 5,7 mill. over opprinnelig budsjett og skyldes i all hovedsak et generelt økt rentenivå, samt 1,5 mill. i mer utbytte fra NTE enn budsjettet. Finansinntektene fordeler seg med 9,5 mill. i utbytte fra NTE, 16,8 mill. i renter på bankinnskudd, 8,3 mill. i renter på startlån samt 1,5 mill. i forsinkelsesrenter og renter på utlån.

Årsmelding 2023

Det var totalt 146,6 mill. kroner i eksterne finansutgifter i 2023. Av dette utgjør avdrag på lån 71,8 mill. kroner. Avdrag på lån 2022 utgjorde 68,5 mill. kroner, altså en økning på 3,3 mill. fra 2022 til 2023. Økningen skyldes ferdigstilling av investeringsprosjekter der det nå må betales avdrag på lån.

Det er i 2023 betalt ca. 74,7 mill. i renter og omkostninger på lån. Av dette utgjør 65,4 mill. i renter på kommunale lån. For 2022 utgjorde renter på kommunale lån 33,5 mill. kroner. Gjennomsnittlig lånerente var 4,28 prosent i 2023 og 2,52 prosent i 2022. Namsos kommune har en samlet lånegjeld på 2,045 mrd. kroner ved utgangen av 2023. Av dette utgjør ordinære lån 1 687 mill. kroner og startlån 358 mill. kroner.

Sammensetning av lånegjeld (tall i mill. kroner)	31.12.2023
Startlån	306,05
Lån til selvkostområde	357,8
Lån med rentekompensasjon fra Husbanken	61,3
Rentesikret lån	553
Flytende renteeksponert	766,9
Sum lånegjeld	2 045

Interne finanstransaksjoner

De interne finanstransaksjonene består av bruk og avsetning til både frie og bundne fond.

I opprinnelig budsjett var det planlagt å bruke 21,6 mill. kroner fra disposisjonsfond. Gjennom året ble det vedtatt endringer slik at i regulert budsjett var det planlagt 23,4 mill. kroner av disposisjonsfondet, 5,8 mill. kroner i bruk av bundne driftsfond og 1,2 mill. kroner i overføring til investering

Sluttregnskapet for 2023 viser imidlertid at det ble avsatt 4,8 mill. til bundne driftsfond, og 50,95 mill. kroner i bruk av disposisjonsfond.

Resultater for rammeområdene

Rammeområder (tall i 1000 kr)	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %	Regnskap 2022
Politisk og kommunedirektør	126 929	127 505	-576	-0,50 %	101 509
Strategi og samfunnsutvikling					17 855
Oppvekst og opplæring	382 408	369 316	13 092	3,50 %	350 850
Helse og velferd	464 419	451 860	12 559	2,80 %	402 920
Økonomi					13 183
Kultur og inkludering	32 508	41 532	-9 024	-21,70 %	27 389
Økonomi og infrastruktur	312 471	294 836	17 635	6,00 %	245 331
Personal og organisasjon	19 651	18 534	1 117	6,00 %	42 882
Felles rammeområder	-64 719	-74 538	9 819	-13,20 %	-10 727
Netto driftsutgifter rammeområder	1 273 667	1 229 045	44 622	3,63 %	1 191 192

Rammeområdene har et samlet merforbruk på 44,6 mill. kroner for 2023. Som tabellen over viser er det til dels store avvik innenfor de ulike rammeområdene. Økonomi og infrastruktur har det største avviket med 17,6 mill. kroner, og dette avviket er betydelig større enn det som er meldt igjennom året.

Det er foretatt store budsjettendringer gjennom året innen rammeområdene. Dette skyldes både endrede behov, omorganiseringer av virksomheten mellom rammeområder, endring av praksis og feilrettinger.

Nedenfor følger kommentarer til de viktigste avvikene innenfor hvert rammeområde:

Politisk og kommunedirektør

Fagområdet hadde et samlet mindreforbruk på 0,67 millioner kroner i 2023. Følgende forhold påvirker resultatet:

Politisk styring og kontrollorganer har et mindreforbruk på kroner 2,1 millioner kroner som hovedsakelig skyldes lavere kostnader til politisk aktivitet, dobbelbudsjettering av kostnad til regionrådet og mindre møteaktivitet enn budsjettet.

Administrasjonen har et merforbruk på 2,6 millioner kroner som skyldes høyere personalkostnad med 740 tusen kroner og lavere inntekter, først og fremst fra salg av tjenester med 1,8 mill. kroner.

Tjenesten Barnehage er i all hovedsak tilskudd til private barnehager som har et merforbruk 1,1 millioner kroner, noe som skyldes endringer i antall barn og tilskuddssatser som ikke var kjent ved utarbeidelse av budsjett.

Styrket tilbud til barnehagebarn har et mindreforbruk på 2,99 mill. kroner grunnet redusert behov.

Folkehelsetjenesten har et mindreforbruk på 1,0 mill. kroner. Aktiviteten er i stor grad utført av personer som er lønnet i andre tjenester samt at kommunen fikk utbetalt 250 tusen kroner i tilskudd som det var søkt om tidligere og ikke budsjettert i 2023.

Tjenesten for bistand og tilrettelegging for næringslivet hadde et merforbruk på 1,95 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig utbetaling av tilskudd som var innvilget tidligere år, men hvor vilkårene for utbetaling ikke var innfridd før i 2023. Deler av disse tilskuddene var knyttet til tiltak i forbindelse med koronapandemien.

Oppvekst og opplæring

Området har en budsjettramme på 369 millioner kroner, regnskapsresultatet viser et merforbruk på 13,1 millioner kroner. Avviket tilsvarer 3,5 %. For de forskjellige virksomhetene beskrives avviket som følger:

Oppvekst felles har et mindreforbruk på 1,0 millioner kroner. Vakanser og prosjektfinansiering er årsak til avviket.

Grunnskole har samlet et merforbruk på 2,6 millioner kroner.

Grunnskolen har elever på helseinstitusjoner. Kostnaden med denne tjenesten føres på fellesrammen som tildeles grunnskole.

Skoleskyss har økte kostnader i takt med økt grunnsats. I tillegg til at det er flere enkeltvedtak knyttet til individuell tilrettelagt skyss.

Ved oppstart av skoleåret ble det forsøkt å få til en ordning der nærskoleprinsippet skulle være gjeldende for de nyankomne minoritetsspråklige elevene. Dette var å foretrekke i et integreringsperspektiv. Denne organiseringen viste seg å være mer kostnadskreven, og det er nå gjort en strukturendring der elevene som ankommer starter på baseskoler.

Barne- og familietjenesten har totalt et merforbruk på 4,7 millioner kroner. Dette er en nedgang i forhold til meldt avvik i løpet av året på merforbruk rundt 6.6 millioner kroner. Avvik redusert gjennom vakanser og refusjoner uten innleie av vikarer.

PP-tjenesten har et mindreforbruk på 100 000,-

Barnevernstjenesten: Merforbruk tiltaksbudsjett er 4,3 millioner kroner. Underforbruk drift: - 1.2 millioner kroner. Dette grunnet vakanser og ikke vikarinleie. Sum overforbruk på tjenesten er 3,1 millioner kroner.

Helsestasjon har et overforbruk på 1,6 millioner kroner. Tidligere meldt avvik på 2,2 millioner kroner er redusert i slutten av året gjennom vakanser og refusjoner uten innleie av vikar. Merkostnader med Covid-vaksinering 2023: 800.000 kroner. Dette er konsekvensjustert i budsjett 2024. Merkostnader

husleie 2023: 250.000 kroner. Dette er konsekvensjustert i 2024. Merkostnader migrasjonslege 2023: 1,15 millioner kroner. Dette er i budsjett for 2024.

NAV endte med et merforbruk på om lag 6,3 millioner kroner. Dette skyldes stor økning i henvendelser om økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet.

I 2023 har det vært en stor økning i antall innbyggere som har behov for å få økonomisk supplering og økonomisk rådgivning. Dette er en trend som de fleste kommuner i landet opplever.

Årsaker:

- Økte levekostnader i samfunnet
- Økt bosetting
- Innstramming i statlige ytelser.

Sosialhjelp etter § 18, Sosialtjenesteloven og kvalifiseringsprogrammet er rettighetsbasert og samfunnets siste sikkerhetsnett. Det er derfor utfordrende å sette realistiske innsparingstiltak. Det forventes at det vil være flere innbyggere som har behov for å få økonomisk supplering, eller økonomisk rådgivning også fremover.

Tjenesten har imidlertid økt opp grunnbemanningen med 2 midlertidige stillinger. Målet er at dette skal bidra til at den enkelte veileder kommer tettere på og tidligere inn i den enkelte sak. Ved å ha muligheten til å følge opp tettere vil man i større grad kunne hjelpe den enkelte til økonomisk selvhjulpenhet.

Arbeid er det viktigste virkemiddelet for å motvirke utenforskap og bidra til at innbyggerne får selvstendige liv. Det er derfor viktig at tjenesten fortsatt prioriterer tett dialog med næringslivet og jobber med arbeidsinkludering.

På sikt vil dette arbeidet forhåpentligvis bidra til lavere sosialhjelpsutbetalinger.

Barnehage leverer et merforbruk på 400 000 kroner.

- Utgifter spesialpedagogikk som ikke refunderes fra barnehagemyndighet. Dette handler først og fremst om barn som har behov for noe støtte/tiltak før vedtak er fattet.
- Vikarutgifter - korttidsfravær som ikke refunderes.

Ordinær barnehagedrift følger bemanningsnorm og med økt barnetall, som vi har i inneværende år, vil det bli økte kostnader innen barnehagetjenesten.

Helse og velferd

Årsresultat for 2023 innenfor helse- og velferd viser et mer forbruk på 12,6 millioner i forhold til budsjett. Dette tilsvarer et budsjettavvik på 2,8 % i forhold til budsjettrammen. Vi har gjennom året stått i mange krevende utfordringer. Området helse- og velferd er komplekst, men hovedbildet som tegnes er økte brukerbehov og rekrutteringsutfordringer/tilgang på kompetanse. Samtidig er pasientflyten krevende da den organisatoriske strukturen ikke er tilpasset dagens behov. Det er derfor viktig og nødvendig at det videre arbeidet med mulighetstudiet og prosess-start nytt helsebygg får høy prioritet.

Ved inngangen til 2023 ble avdekket at økte kostnader til nye nasjonalt framforhandlede satser for kveld-, natt- og helgetillegg bare delvis ble kompensert i rammen til helse- og velferd for 2023. Samlet økt kostnad beløper seg til om lag 7,2 mill. + pensjon og arbeidsgiveravgift. I tillegg ble det i etterkant av budsjettprosessen for 2023 meldt om økt behov/bruk av BPA på om lag 3,1 mill. Ser man disse utfordringene i tillegg til kostnader til bruk av bemanningsbyrå opp det som meldes som samlet merforbruk for området, viser det at det jobbes aktivt med å holde kostnadene nede.

Det er flere områder som gir individuelle økonomiske avvik innenfor helse- og velferd. Oppsummert handler dette om:

- Generell mangel på kompetanse gir vesentlige ekstrakostnader som følge av bruk av bemanningsbyrå.
- Salg av plasser til andre kommuner, bidrar positivt.
- Økte matvarepriser, som gir økte kostnader.
- Ulike tilskudd blant annet fra Statsforvalteren gitt oss muligheter til utviklingsarbeid, som tidvis har medført noe mindreforbruk.
- Generelt økte brukerbehov og kompleksitet, flere brukere med behov for særlig ressurskrevende helsetjenester
- Utfordringer kapasitetsmessig med å finne tilbud til utskrivningsklare pasienter fra sykehuset
- Økt behov innen BPA-ordningen (brukerstyrt personlig assistent)

Kultur og inkludering

Samlet leverer virksomhetsområdet et mindreforbruk på i overkant av 9 millioner kroner. Av dette utgjør innvandrertjenesten 8,35 millioner kroner. 6,7 millioner av mindreforbruket skyldes integreringstilskudd for 2022 som ble utbetalt i 2023. I tillegg ble satsene på tilskuddet økt i revidert nasjonalbudsjett, noe som utgjør 1,6 mill. Alt integreringstilskudd for 2023 ble utbetalt samme år, slik at problemstillingen med tilskudd utbetalt på feil år ikke er gjeldende i 2024.

Innbyggertorg og frivillighet hadde et mindreforbruk på ca. 1,55 millioner kroner. I hovedsak skyldes dette vakanser ved sykefravær og permisjoner, uten innleie av vikarer og vakanser i påvente av nytilsetninger. Dette ble ytterligere forsterket utover høsten - i tråd med kommunestyrets vedtak for å bedre økonomisk resultat for 2023. I tillegg ble det gjennomført årsverksreduksjon ved virksomheten, noe som er lagt inn permanent fra budsjett 2024. Dokumentsenterets planlagte kjøp av deponitjeneste for papirarkiv fra IKA Trøndelag tilsvarende kr. 300.000, ble utsatt av kapasitetsårsaker. Honorar og utgiftsdekning til fritidskontakter/støttekontakter hadde et merforbruk på kr. 375.000. Innsparingstiltakene i 2023 har medført etterslep i tjenestene, en situasjon det arbeides aktivt for å bedre.

Virksomheten kunst- og kulturformidling hadde i 2023 et merforbruk på 1 mill. Merforbruket er knyttet til kinodrift, hvor renholdskostnader, husleiekostnader og noe lavere billettsalg enn budsjettet er årsaken. Økonomisk ramme for husleie er fra 2024 tilpasset de reelle leiekostnadene og det er igangsatt en ny modell for renhold.

Kulturskolen hadde noe mindreforbruk (150 000), mens fellesområde kultur gikk tilnærmet i balanse.

Økonomi og infrastruktur

Det er et samlet merforbruk på 17,6 mill. medregnet et framførbart merforbruk innen selvkostområdet på 4,67 mill. kroner. Selvkostområdene gjøres normalt opp mot selvkostfond, men der det ikke er tilgjengelige fond vil det være et framførbart merforbruk som må inndeckes påfølgende år. Avvik innen selvkostområdene vil dermed ikke ha resultatvirkning over tid.

Merforbruket innen økonomi og infrastruktur består av flere forhold hvor de viktigste er:

- Merforbruk innen Plan, bygg og areal med 1,2 mill. kroner innen byggesaksbehandling, hovedsakelig grunnet lavere gebyrinntekter og noe høyere bemanning enn budsjettet.
- Merforbruk innen Kommunalteknikk 3,8 mill. kroner, hovedsakelig grunnet dyrere vintervedlikehold av kommunale veier, høyere rentekostnader i biladministrasjonen og dyrere drift av friområder og idrettsanlegg i Bråten, bymarka og Granåsen.
- Kommunalteknikk VAR-området har et merforbruk på 4,6 mill. kroner. Når det ikke er positive selvkostfond som kan dekke merforbruk må dette føres i regnskapet. Merforbruket skyldes den sterke rente- og kostnadsøkningen. Dette er kostnader som vil bli dekket av gebyrinntekter de kommende årene.
- Brann og redning hadde et mindreforbruk på 218 tusen kroner, grunnet økt salg av tjenester.
- Merforbruk innen eiendomsdrift med 9,55 mill. grunnet økte lønnskostnader, først og fremst til renhold med ca. 6,0 mill. kroner da planlagt reduksjon lot seg ikke gjennomføre. Energikostnader ble 800 tusen høyere enn budsjettet, hovedsakelig grunnet en kald periode på slutten av året. Husleiekostnader ble 1,3 mill. kroner over budsjett da nye avtaler og økte felleskostnader først ble kjent etter at budsjettet var lagt. Kostnader til avfallshåndtering ble knapt 700 tusen kroner høyere enn budsjettet. Hovedsakelig grunnet overgang til mer miljøvennlig sortering av avfall. Deler av merforbruket er en engangskostnad for 2023.
- Lønn og regnskap fikk et mindreforbruk på 1,2 mill. kroner i hovedsak grunnet vakanse og økte refusjonsinntekter uten bruk av vikarer.
- Økonomiavdelingen hadde samlet et merforbruk 105 tusen kroner. Viktigste årsak til merforbruket er noe høyere kostnader til forsikringer og lisenser enn budsjettet.
- IKT-avdelingen har stort sett drevet virksomheten innenfor budsjettrammen og har ingen vesentlige budsjettavvik.

Merforbruket skyldes i stor grad forhold en ikke kan styre eller planlegges, men det har ikke lyktes å ta ned kostnadsnivået underveis i løpet av året. Mindre tilpasninger mellom poster internt er gjort i meldingsåret for å opprettholde tjenesteomfang og kvalitet.

Personal og organisasjon

Personal og organisasjon hadde i 2023 et samlet merforbruk på 1,1 mill. kroner. Viktigste årsak til avviket er høyere kostnader til lærlinger, personalforsikringer og lisenser.

Felles rammeområder

Felles rammeområder har et merforbruk på 9,8 millioner kroner. Bokføringer på felles rammeområder er hovedsakelig avregning av årets pensjonskostnader med tilhørende arbeidsgiveravgift samt inntektsføring av salgsinntekter fra konsesjonskraft. I 2023 ble pensjonskostnaden 2,4 millioner kroner høyere enn budsjettet og konsesjonskraftsinntektene ble knapt 1,0 mill. kroner høyere enn budsjettet. Resten av avviket på Felles rammeområder er en budsjettet reduksjon i årsverk, tilsvarende 8,0 mill. kroner som ikke har vært funnet rom for å gjennomføre.

Investeringer

Investeringsregnskapet for 2023 er gjort opp i balanse.

Årets investeringer

Investeringsregnskapet 2023 viser totale investeringsutgifter på 164,8 mill., noe som er en betydelig nedgang fra 2022 med 28,7 mill. Av dette utgjør årets investeringer i varige driftsmidler 156,0 mill., tilskudd til andres investeringer 4,6 mill. og investeringer i aksjer og andeler i selskap 4,1 mill.

Deler av de planlagte investeringene i 2023 ble av ulike grunner utsatt/forsinket, og investeringsbudsjettet ble revidert i henhold til hva man forventet av kostnader i 2023. Det er ikke påløp kostnader ut over dette og investeringsregnskapet gjøres opp i balanse.

Det er gjennomført en rekke investeringer i tråd med vedtatt investeringsbudsjett. De største enkeltinvesteringene har vært bygging av ny barnehage med 22,5 mill., rehabilitering av Barstad-dammen og Judittjønn-dammen med 20,8 mill. og ombygging i Tavlåa med 17,6 mill. Videre er det lagt nytt kunstgress i Kleppen til 10,1 mill. Innenfor vann- og avløpsområdet er det gjort betydelige investeringer i avløpspumpestasjoner og renseanlegg.

Prosjekt	Samlet vedtatt budsjetttramme	Budsjett 2023	Regnskap tidl år	Regnskap i 2023	Sum regnskap
8054 Ny barnehage	54 800 000	31 000 000	22 582 069	1 615 860	24 197 929
8116 Rehabilitering Namsosshallen	19 715 831	1 425 000	14 993 673	1 532 677	16 526 350
8492 Standardheving vei-/gatelys	12 272 150	1 500 000	11 425 292	1 540 481	12 965 773
9128 Renovering Namsos kirke	32 875 000	2 875 000	26 312 932	2 875 000	29 187 932

Vesentlige budsjettavvik i investeringsregnskapet

Det er hovedsakelig tiltak hvor budsjettavvik er større enn 10 prosent og over 250 000 kroner som kommenteres. Innenfor selvkostområdet er mange tiltak budsjettet på et felles prosjekt og kommenteres ikke. Det samme gjelder enkelte tiltak som ikke er igangsatt. Disse vil en komme tilbake til når de er gjennomført og kommentere eventuelle avvik.

8001 – Sentral driftsstyring helse- og formålsbygg. I 2023 har de store prosjektene vært ferdigstilling av Namsos Brannstasjon, Statland svømmehall, Vangstunet barnehage, Kløvertunet omsorgsboliger og Vestbyen skole. Det er også innkjøpt utstyr til forestående arbeider på Namdalseid Helsetun (pga. prisoppgang). Totalt omfatter prosjektet så langt 14 bygg hvor det foregår planlegging samt oppstart av arbeider. Årsak til overskridelse i 2023 er primært at problemer med styring av varme- og ventilasjonsanlegg har vært en stor utfordring flere steder samtidig, samt konkurs hos en systemleverandør (på flere kommunale anlegg).

Årsmelding 2023

8023 Varmeanlegg Vangstunet barnehage. Av budsjetttrammen på 2,5 mill. så overføres 1,3 mill. for å ferdigstille prosjektet våren 2024.

8054 – Ny barnehage. Mindreforbruk på 8,4 mill. kroner er hovedsakelig periodiseringsavvik mellom regnskapsår.

8130 – Seniorhuset, heis, låsesystem og innvendig renovering. Avvik skyldes periodisering mellom år. Ferdigstilling våren 2024.

8201 – Ombygging Tavlåa. Et prosjekt over flere år. Økning i kostnader skyldes utbedring av råteskader i det gamle bygget.

8267 – Rehabilitering Barstad- og Judittjønndammen. Tiltaket er i oppstartsfasen og går over flere år. Mindreforbruket på 8,2 mill. skyldes periodiseringsavvik mellom år.

9010 – IKT-investeringer felles. Det var satt av en ramme på 1,0 mill. i 2023 til prosjektet. Tiltaket er forskjøvet i tid grunnet leveringsproblemer.

9124 – Kjøp av tjenestebiler. Tiltaket går over flere år. Det har vært lang leveringstid og usikkerhet knyttet til leveringstidspunkt for biler. Merforbruk 1,0 mill. skyldes innkjøp av VW Transport til Namsos Helsehus.

Finansiering

Investeringene er hovedsakelig finansiert gjennom bruk av lån på 136,6 mill., og det er inntektsført momskompensasjon på 19,1 mill. kroner. Videre er det solgt anleggsmidler for 4,4 mill. kroner, og mottatt 5,6 mill. i tilskudd til investeringene. Det er mottatt 17,0 mill. i refusjoner og avdrag på startlån. Regnskapet er gjort opp i balanse.

Balansen

Balanse 2023 (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
Anleggsmidler	5 070 739	4 786 927	283 812
Omløpsmidler	716 615	714 652	1 963
Sum eiendeler	5 787 354	5 501 579	285 775
Egenkapital	1 175 581	1 138 997	36 584
Langsiktig gjeld	4 342 096	4 115 228	226 868
Kortsiktig gjeld	269 678	247 353	22 325
Sum egenkapital og gjeld	5 787 355	5 501 578	285 778

Eiendeler

Sum eiendeler har økt med 286 mill. til 5,787 mrd. i løpet av 2023.

Av de samlede anleggsmidlene på 5,070 mrd. kroner har pensjonsmidlene økt med 185 mill. kroner, mens faste eiendommer og anlegg har økt med 52,9 mill. i 2023. Det er 25,3 mill. mer utlånt i startlån enn det var ved inngangen til 2023. Totalt har anleggsmidlene økt med 284 mill. kroner i verdi i løpet av 2023.

Balansen viser også samlet 717 mill. i omløpsmidler. Ved utgangen av 2023 er det bokført 115,5 mill. kroner mer i kortsiktige fordringer enn ved inngangen til 2023, mens bankinnskudd er redusert med 113,6 mill. kroner. Premieavviket knyttet til pensjon har økt med 109,2 mill. kroner. Premieavviket er betalt til KLP/SPK, men amortiseres over et gitt antall år i driftsregnskapet iht. gjeldende retningslinjer. Premieavviket for 2023 amortiseres over 7 år.

Egenkapitalen er økt med 36,6 mill. kroner i 2023, og er ved utgangen av året 1,176 mrd. kroner.

Kapitalkontoen viser egenkapitalfinansieringen av kommunens anleggsmidler, og er styrket fra 776 mill. kroner pr 01.01.2023 til 846 mill. kroner i utgangen av året. Det betyr at en større del av anleggsmidlene er finansiert med egenkapital.

Kortsiktig gjeld

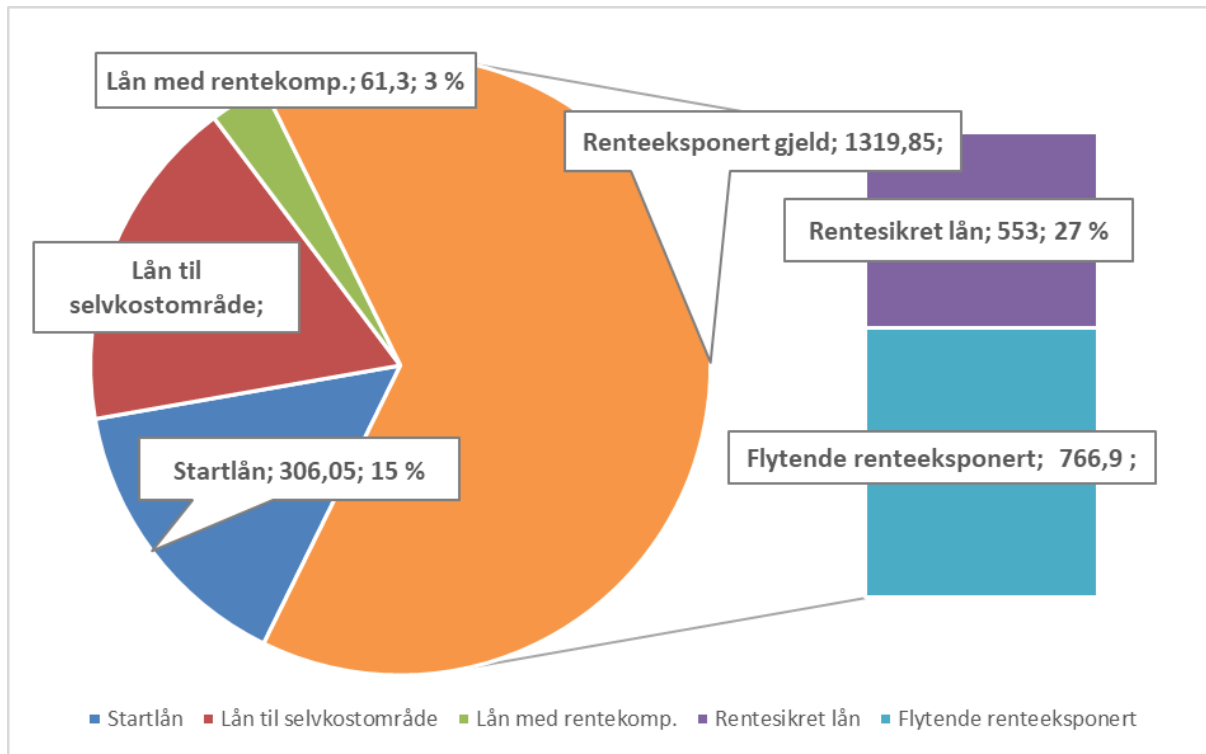
Kortsiktig gjeld i løpet av året økt med 22,2 mill. kroner til 269,7 mill. kroner pr. 31.12.2023. Kortsiktig gjeld består av leverandørgjeld, avsatte feriepengene, påløpt arbeidsgiveravgift etc. Namsos kommune har ingen kassekredittlån ved utgangen av 2023.

Langsiktig gjeld

Låneopptak har blitt gjennomført i tråd med kommunestyrets vedtak og total lånegjeld, inklusive startlån, og er ved utgangen av 2023 ca. 2,045 mrd. kroner. Dette er en økning på ca. 115 mill. i løpet av året. Av samlet lån utgjør 306 mill. kroner startlån til videre utlån.

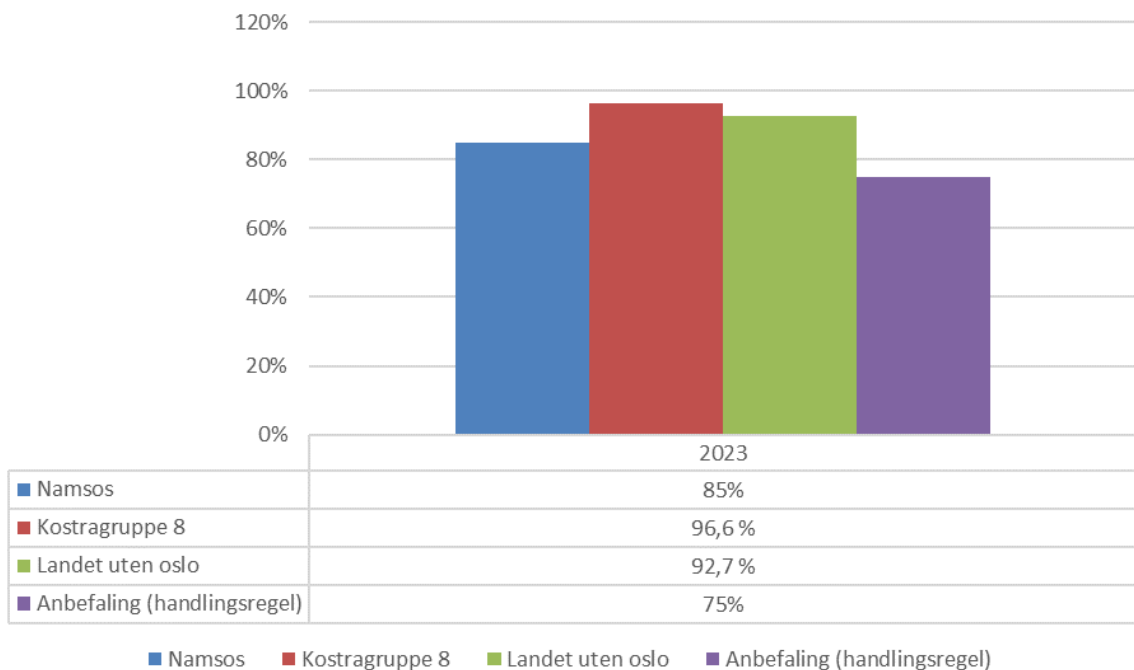
Gjeld knyttet til vann-, avløp-, og renovasjonssektoren (VAR) finansieres gjennom de kommunale avgiftene, og en endring i rentebetingelsene for investeringer innenfor disse områdene vil i utgangspunktet ikke belaste kommunens driftsregnskap. VAR-området belastes en rente som er fastsatt gjennom egen selvkostforskrift og tilsvarer 5-årig SWAP-rente med et tillegg på 0,5 %. Denne var 4,48 % i 2023, mot 3,54 % i 2022.

Det samme prinsippet gjelder lån som er finansiert gjennom kompensasjonsordninger og start- og formidlingslån, der kommunen ikke bærer noen renterisiko. Oversikten nedenfor viser at det er knyttet renterisiko til ca. 1,320 mrd. kroner (langsiktig gjeld – selvfinansierende gjeld = risikoeksponert gjeld.). Ved utgangen av året er det inngått rentesikringer for 554 mill. kroner, slik at det i praksis er ca. 767 mill. kroner som er forbundet med renterisiko.

Diagrammet nedenfor viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår startlån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Namsos kommune har en netto lånegjeld på 85% av driftsinntektene, noe som er høyere enn anbefalt nivå og egne handlingsregler, men lavere enn både gjennomsnittet for hele landet uten Oslo og gjennomsnittet i Kostragruppe 8.

Arbeidskapital

Omløpsmidler består av kassebeholdning, bankinnskudd, kortsiktige fordringer og premieavvik. Størrelsen på omløpsmidlene bør være av en slik størrelse at den kortsiktige gjelden kan betjenes.

I omløpsmidlene inngår det midler som ikke kan benyttes til ordinær drift. Korrigert for slike bindinger gir dette omløpsmidler til drift som skal dekke den kortsiktige gjelden. Premieavviket, differansen mellom hva som er innbetalt i pensjonspremie og det som er beregnet pensjonskostnad belastet i regnskapet, påvirker både omløpsmidlene og kortsiktig gjeld. Disse midlene kan ikke realiseres på kort sikt, og blir dermed en del av korrigeringen for å finne et riktig bilde på arbeidskapitalen kommunen har til rådighet til løpende betalinger i driften.

Korrigert arbeidskapital (tall i tusen)	2023	2022
Omløpsmidler	716 614 888	714 651 810
Ubrukte lånemidler	-128 400 236	-104 404 650
Bundne investeringsfond	-1 029 520	-1 029 520
Bundne driftsfond	-99 246 751	-94 468 977
Ubundne investeringsfond	-7 322 393	-5 507 293
Premieavvik	-335 939 994	-226 671 621
Omløpsmidler til drift	144 675 994	282 569 749
Kortsiktig gjeld	269 677 545	247 352 633
Premieavvik	0	0
Kortsiktig gjeld til drift	269 677 545	247 352 633
Korrigert arbeidskapital	-125 001 551	35 217 116

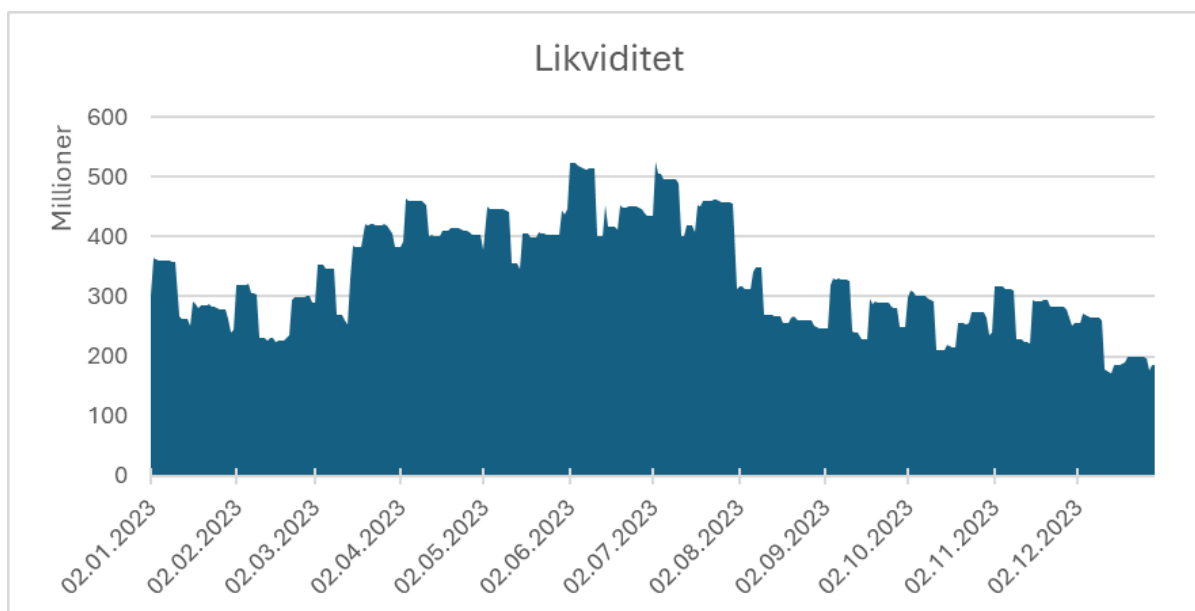
Korrigert arbeidskapital beskriver evnen til å håndtere kortsiktig gjeld med omløpsmidler. Kort sagt evnen til å betale løpende utgifter etter hvert som de forfaller. Den korrigerte arbeidskapitalen har gått fra å være positiv med 35 mill. kroner med inngangen av 2023 til å bli negativ med 125 mill. kroner med utgangen av året. Negativ korrigert egenkapital betyr at kommunen er avhengig av å bruke av de ubrukte lånemidlene eller kassekreditt for å betjene den kortsiktige gjelden.

Hovedårsaken til den betydelige reduksjonen i arbeidskapital skyldes at andelen av tilgjengelige omløpsmidler er redusert mens kortsiktig gjeld har økt. Spesielt gjelder dette midler bundet opp i premieavvik knyttet til pensjon.

Likviditet

Namsos kommune har over tid hatt god likviditet. Det har i gjennomsnittlig vært 334 mill. tilgjengelig på driftskonto, og saldo ved årets slutt var 185 mill. kroner. Saldo ved inngangen av 2023 var på 303 mill. kroner. Gjennomsnittlig likviditet i 2023 har vært 32 mill. kroner lavere enn gjennomsnittlig likviditet i 2022. Deler av ledig likviditet har vært plassert i korte innskuddsavtaler med høyere rente. Svakere likviditet skyldes både negativt netto driftsresultat og mer midler bundet opp i premieavvik knyttet til pensjon.

Kommunens premiefond er på 204 mill. kroner, en økning på 14,6 mill. kroner fra i fjor. Premiefondet er tilbakeført pensjonspremie og overskudd og kan bare brukes til fremtidig pensjonspremiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet direkte, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier. På den måten kan bruk av premiefond framover frigjøre likviditet i takt med påløpt pensjonspremie.

Oversikten nedenfor sier noe om måltall som brukes ved vurdering av likviditet:

Nøkkeltall:	2023	2022
Likviditetsgrad 1: (Omløpsmidler / Kortsiktig gjeld)	2,66	2,89
Likviditetsgrad 1 - Korrigert	0,54	1,14

Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. En tommelfingerregel er at omløpsmidlene bør være minst dobbelt så store som kortsiktig gjeld for å ha en tilfredsstillende likviditet tilgjengelig til drift (Likviditetsgrad 1 \geq 2). Etter korrigeringen der midlene som ikke kan brukes til drift er tatt ut, bør omløpsmidlene være minst like store som den kortsiktige gjelden (Likviditetsgrad \geq 1). Som det framgår av tabellen over, er korrigert likviditetsgrad omtrent halvert sammenlignet med utgangen av 2022, og er ved utgangen av 2023 under anbefalt nivå. Det betyr at det framover kan bli aktuelt å måtte bruke kassekreditt i perioder av året.

Pågående rettstvister

Namsos kommune er ved årsskiftet 2023/2024 involvert i tvistesaker som er av en slik størrelse at det kan ha vesentlig betydning for bedømmelsen av kommunens stilling ved årsskiftet. Det gjøres derfor en konkret vurdering av økonomisk risiko, og avsettes tilsvarende beløp i regnskapet for 2023. Det gjøres i tillegg avsetning for mulige tap på kortsiktige fordringer basert på restanser som overstiger 180 dager for ordinære krav, og over 540 dager for krav knyttet til kommunale avgifter. Samlet er det avsatt 4 686 993 kroner i regnskapet for 2023 til dekning av usikre forpliktelser og pågående rettstvister.

Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold

I økonomiplan 2023-2026 er det definert både økonomiske mål i henhold til vedtatte handlingsregler for økonomiforvaltningen, samt en rekke ikke-økonomiske mål for hva kommunen skal gjennomføre og oppnå. I vedtatt handlingsprogram er det uttalt *«Vi vet ikke alltid hva vi kommer til å møte og måtte forholde oss til, men med det blir naturlig endringsdyktighet den grunnleggende ferdigheten vi, som individer og organisasjon, må besitte. Dette er arbeid med organisasjonskultur, men også uttrykk for nødvendigheten av prioritering og gjennomføringsevne framover.»*

.... Samtidig vil det komme prioriteringsdilemma, ikke minst med hensyn til konsekvenser av demografisk utvikling, hvor intensjonsavtalen fra kommunesammenslåingen vil støte an mot prinsippene for drift og utvikling.»

Både den økonomiske utviklingen med sterk prisstigning og høy rente og utfordringer med å rekruttere riktig kompetanse har preget driften i 2023. Likevel har det vært levert jevnt over høy kvalitet på de fleste kommunale tjenestene gjennom året.

Driften har i år vært sterkt preget stigende rentenivå, sterk prisstigning og økonomiske utfordringer for en større andel av innbyggerne enn vi har sett de siste årene. Det antas at både prisstigningen og rentenivået vil normaliseres fremover. Totalt sett har man greid å opprettholde ordinær drift, men tilpasninger til situasjonen har medført at en kostnadsvekst langt større enn inntektsveksten. Kommunestyret har fastsatt økonomiske handlingsregler, og måloppnåelsen i henhold til disse er som følger:

	Økonomiske måltall			Resultat 2023	Resultat 2022
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	< 1,75%	1,75% - 2 %	>2 %	-2,45 %	2,56 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	< 5%	5% - 10 %	> 10 %	11,74 %	15,40 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	> 80 %	75 % - 80 %	< 75 %	84 %	86 %

- Det skal i perioden 2020 – 2040 betales avdrag på lån i tillegg til beregnet minimumsavdrag i henhold til vedtatt gevinstrealiseringsplan for kommunesammenslåingen.
- Vedlikehold av kommunens eiendomsmasse og infrastruktur skal som et minimum være på et nivå som bevarer kommunens realverdier.
- Økning av aktivitetsnivå skal ha sikker og varig finansiering og skal dermed ikke være basert på bruk av fond eller engangsinntekter.
- Inntekter skal budsjetteres iht. KS-prognosemodell, korrigert for eventuelt lokale forhold.

Vurdering av handlingsregler

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene er minus 2,47 prosent og ligger langt under vedtatt måltall og anbefalt nivå på lang sikt. Resultatet er betydelig dårligere enn forutsatt ved inngangen til året og dårligere enn løpende økonomiprognoser gjennom året. Det dårlige resultatet må også sees opp mot et godt resultat på 2,35 prosent i 2022. Med andre ord en resultatforverring på 4,8 % fra 2022 til 2023.

Disposisjonsfondet er svekket med årets resultat og er nå på 12,5 prosent av driftsinntektene, og ligger med det over vedtatt måltall og representerer en økonomisk buffer inn i kommende år. Sett opp mot Trøndelag og landet uten Oslo er dette noe lavere.

Netto lånegjeld er høyere enn vedtatt måltall, noe som fortsatt setter krav til klare prioriteringer av investeringene framover. Netto lånegjeld (korrigert for ubrukte lån og utlån) er på 84 prosent i forhold til brutto driftsinntekter og er betydelig over anbefalt nivå og eget måltall. For å være innenfor anbefalt nivå på 75 prosent måtte netto lånegjeld ha vært om lag 178 mill. kroner lavere, forutsatt at brutto driftsinntekter hadde vært på samme nivå.

Høy gjeldsbelastning vil begrense handlingsrom ved at en større andel av driftsinntektene må brukes for å betjene renter og avdrag på sikt. Nå må det også forventes at det høye rentenivået varer gjennom året og det opprettholder behovet for å begrense låneveksten. Som følge av negative driftsresultat er det heller ikke betalt ekstraordinære avdrag i tråd med vedtatt gevinstrealiseringsplan og handlingsregel.

Det budsjetteres nøkternt iht. KS sin prognosemodell og det innarbeides ikke økt aktivtetsnivå uten sikker og varig finansiering. Langsiktig planlegging skal ikke være avhengig av engangsinntekter og usikker finansiering. Handlingsreglene anses som oppfylt på dette punktet.

Når det gjelder vedlikehold av kommunenes eiendomsmasse og infrastruktur for øvrig er vedlikeholdsnivået lavere enn behovet og vedlikeholdsetterslepet øker fortsatt. Eiendomsstrategi og hovedplan for veg ble utarbeidet og vedtatt i løpet av 2021 og gir et godt faglig grunnlag for prioriteringene videre. Likevel er antall kroner anvendt per kvadratmeter bygg eller kilometer veg for lav til å unngå økt vedlikeholdsetterslep. For å anskueliggjøre størrelsen på etterslepet vises det til hovedplan for veg der det pekes på at total utbedringskostnad er beregnet til kr 90.0 mill. kroner for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på de kommunale vegene. I skolebruksplan 2021 – 2037 nevnes det at et grovt anslag for vedlikeholdsetterslepet på skolene i kommunen er i overkant av 500 mill. kroner.

Deler av den vedtatte eiendomsstrategien er gjennomført ved sanering og salg av eiendommer. Dette vil bidra positivt ved at kostbar drift og vedlikehold til ikke formålstjenlige bygg faller bort. Videre har man i løpet av året flyttet virksomhet til nye lokaler som kommunen indirekte eier gjennom heleid aksjeselskap. Dette har bidratt til å bedre arbeidsmiljøet for mange og kan bidra til lavere vedlikeholdsbehov, men dette er ikke nok til at man bevarer kommunens realverdier og pågående arbeid med mulighetsstudier blir svært viktig for prioriteringene framover. Handlingsregelen om å bevare kommunens realverdier kan ikke sies å være oppfylt i 2023.

For vurdering av måloppnåelse innen de ulike tjenestene vises det til egne kapitler i årsmeldingen.

Økonomiske perspektiver framover

Det ble et svakt økonomisk resultat i 2023, og dette bidrar til å svekke kommunenes disposisjonsfond. Resultatet i seg selv er langt svakere enn anbefalte måltall. Minst like bekymringsfullt er kostnadsutviklingen fra 2022 til 2023 innen en rekke tjenestoområder. Framover vil det være svært viktig å bevare en størrelse på disposisjonsfondet på minimum måltallet som kommunen har satt seg på 10 % med tanke på de omfattende investeringsbehovene vedtatt i økonomiplan 2024-2027, og som ellers er beskrevet som framtidige investeringsbehov. Investeringskapasiteten de nærmeste årene er helt avhengig av bærekraftig økonomi og evnen til å egenkapitalfinansiere deler av investeringene.

I vedtatt økonomiplan er det innarbeidet bruk av 113,8 mill. kroner fra disposisjonsfond for å finansiere drift i planperioden. Dette er ikke bærekraftig over tid og vil kreve tiltak. Det kan ikke forventes økonomisk realvekst, og endringene må følgelig skje ved å redusere eget driftsnivå for å være bærekraftig på lang sikt i tråd med økonomiske måltall. Med et driftsnivå som ligger til grunn for vedtatte planer er det ikke rom for å foreta de økonomiske tilpasningene en la til grunn i intensjonsavtalen og vedtatt gevinstrealiseringsplan, der det ble skissert at en skulle gjennomføre en gradvis tilpasning til situasjonen når ekstrasfinansiering i forbindelse med kommunesammenslåingen opphøre. Merinntektene i form av inndelingstilskudd etter kommunesammenslåingen vil trappes ned fra 2035 og forsvinne fra 2040. I perioden fram til 2040 skulle merinntektene vært brukt til ekstra nedbetaling av gjeld. Midlene har isteden blitt anvendt i ordinær drift.

Utviklingen av økonomiske rammebetingelse som påvirker kommunen framover vil antagelig være preget av fortsatt høyt rentenivå og noe høyere inflasjon enn vi har sett de seneste år. Den pågående krigen i Europa vil påvirke oss gjennom at kommunen er anmodet om å ta imot flyktninger og det er vedtatt kraftige økonomiske sanksjoner mot land og selskap som kan påvirke prisnivået på varer og tjenester kommunen er avhengig av. Usikkerheten vil også kunne ha stor påvirkning på innbyggernes privatøkonomi og det kan føre til at kommunen må bidra med økonomisk sosialhjelp på et høyere nivå enn vi har sett de siste årene. Utfordringen med å rekruttere riktig og nødvendig kompetanse i takt med endringer i demografien er viktig å kunne håndtere på en god måte. Det er for eksempel ikke bærekraftig å basere ordinær drift på innleie fra bemanningsbyrå.

I tillegg er det varslet at regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til nytt inntektssystem for kommunene i kommuneproposisjonen for 2025, våren 2024. Dette medfører også en usikkerhet for kommunens frie inntekter framover.

Ved rullering av handlings- og økonomiplan blir det viktig å finne reelle tiltak som sikrer en bærekraftig drift over tid. Dette er en forutsetning for å stå godt nok rustet til å tåle endringer i etterspørselen etter kommunale tjenester vi vet kommer.

Betryggende kontroll – iverksatte og planlagte tiltak

Det gjennomføres månedlige budsjettkontroller med økonomirapportering for alle virksomheter der resultatene samles i en internrapport. Denne rapporten gjennomgås og vurderes i ledermøtene. Det rapporteres tertialvis til kommunestyret både innenfor sykefravær og HMS og økonomi- og finansforvaltning. I arbeidet med kommunesammenslåingen og påfølgende budsjettår er det gjort omfattende kvalitetssikringer av budsjett for å sikre god styringsinformasjon videre. Det nye virksomhetsrapporteringssystemet – Framsikt – som ble tatt i bruk i 2022 er videreutviklet i 2023 og brukes for å gi god rapporterings- og styringsinformasjon, og for å utvikle virksomhetsrapporteringen videre til å omfatte mer enn kun økonomiske forhold.

Kostra-tall og annen relevant statistikk brukes aktivt for å sammenligne driften i egen kommune mot andre relevant kommuner og et utgiftskorrigert landsgjennomsnitt. Dette gir et godt datagrunnlag for å vurdere produktivitet og kvalitet i egne tjenester og er svært relevante data inn i pågående mulighetstudier og er en sentral benchmark for innsparings- og omstillingsmuligheter og som grunnlag for framtidige prioriteringer.

Universell utforming av IKT

Likestilling- og diskrimineringsloven slår fast at offentlige virksomheter skal arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming av IKT innen virksomheten.

Fra 01.02.2023 gjaldt nye krav om universell utforming av nettsteder og apper som følge av EUs webdirektiv (WAD). Det meste av informasjonen på nettsidene til Namsos kommune er nå universelt utformet og tilgjengelig for alle, i henhold til kravene. Tilgjengelighetserklæringen, som viser i hvilken grad våre nettsider oppfyller kravene, oppdateres årlig.

Ifølge Språklova skal offentlige organ kommunisere på et klart og korrekt språk som er tilpassa målgruppa, og følge den offisielle rettskrivingen for bokmål og nynorsk. Kommunen har utviklet en egen digital portal for ansatte «Vi lager brukervennlig innhold», og det er gjennomført kurs i klarspråk og universell utforming.

Arbeid med å fremme likestilling og hindre diskriminering

Namsos kommune som offentlig arbeidsgiver skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å skape likestilling og hindre diskriminering. Likestillings- og diskrimineringsloven viser til forhold det er ulovlig å diskriminere på grunnlag av; ulike diskrimineringsgrunnlag. De ulike diskrimineringsgrunnlagene er: kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder. I tillegg til å jobbe aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering, skal kommunen jobbe for å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold, og forebygge trakassering og seksuell trakassering.

Arbeidsgiver skal arbeide sammen med partene for å oppfylle aktivitets – redegjørelsesplikten (ARP). Arbeidet omfatter områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse og utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Det skal arbeides for å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.

Kommunen har nedsatt en partssammensatt arbeidsgruppe som arbeider med oppfølging av ARP. Denne planlegges videreført i 2024. Her deltar hovedtillitsvalgt og hovedverneombud sammen med administrasjonen.

Arbeidet med aktivitetsplikten skal følge en lovbestemt fire-trinns metode. Arbeidsgruppen har fulgt lovpålagt metode som handler om å i trinn:

1. undersøke og kartlegge
2. analysere årsaker
3. iverksette tiltak
4. vurdere resultater

Trinn 1: Arbeidsgruppen har sett på følgende forhold for å undersøke og kartlegge risiko for diskriminering og hindre for likestilling:

- a) Rutiner - vi har undersøkt rutine knyttet til tilsetting og forbedret denne samt annonseteksten. Det planlegges videre gjennomgang av rutiner/retningslinjer i 2024, blant annet gjennomgang av Arbeidsgiverpolitisk plattform og innhold i partsmøter. En del av det videre arbeidet vil handle arbeid med holdninger og det å skape en kultur for å automatisk i hensynta likestilling og mangfold i arbeidshverdagen innenfor alle fagområdene.
- b) Statistikk – vi kartlegger og rapporterer på kjønnsforskjeller og kjønnsbalanse i forhold til deltid og midlertidige stillinger, statistikk knyttet til lønn og kjønn samt heltid/deltid og kjønn. Statistikken kommer frem i årsrapportens kapittel om tilstand for likestilling.

For å rapportere og iverksette tiltak i forhold ufrivillig deltid og kjønn, planlegges en undersøkelse våren 2024. Vi bruker i dag medarbeidersamtaler som verktøy for å avdekke ufrivillig deltid, men har ikke en oversikt over hvordan dette fordeler seg på kjønn.

Vi har oversikt uttak av foreldrepermisjon fordelt på kjønn. Statistikken presenteres i kapitlet om tilstand for likestilling.

- c) Fysiske forhold - vi har funnet at i våre nye bygg og renoverte bygg, så er toalett - og garderobeforhold i tråd med hjemmel i arbeidsplassforskriften §§ 3-4 og 3-7. Fasilitetene er i forhold til kjønn og er ikke kjønnsnøytrale. I tråd med krav til universell utforming er det bla blindeskrift på toalett i våre nybygg og renoverte bygg.
- d) Arbeidstidsordninger - det tilstrebes tilrettelagte turnuser i forhold til familieliv. Vi har fleksitidsordning for heltidsansatte med 37, 5 timers uke og deltidsansatte med hele dager.

Trinn 2: Arbeidsgruppen har sett på årsaker til hindre for likestilling og kjønnsforskjeller identifisert i trinn 1. Ut fra dette er det vurdert behov for forbedringer knyttet til tilsettingsrutinen. Det planlegges i det videre arbeidet å gjennomgå flere rutiner og retningslinjer, som en del av arbeidet med holdninger og kultur knyttet til tematikken.

Trinn 3: Arbeidsgruppen har initiert tiltak knyttet til rutine som bør forbedres i forhold til økt likestilling og mangfold:

Tilsettingsrutinen er forbedret ved å ha tatt inn følgende tekst;

Rutinen er et verktøy for bruk i tilsettingsprosessen og skal bidra til å sikre mangfold ved bred og inkluderende tilnærming i tilsettingsprosessen. Medarbeidere i kommunen skal speile mangfoldet i befolkningen når det gjelder kjønn, alder, funksjonsevne, etnisk bakgrunn, seksuell orientering med videre. Mangfoldet skal bidra til at kommunen kan yte gode tjenester til alle innbyggere uansett bakgrunn og livserfaring.

Utlysningsteksten er forbedret ved å ha tatt inn følgende tekst;

Namsos kommune er en IA-bedrift og opptatt av mangfold. Kommunen oppfordrer alle kvalifiserte kandidater til å søke jobb uansett alder, kjønn, funksjonsvariasjon, nasjonalitet og etnisk bakgrunn.

Arbeidsgruppen har initiert arbeid med aktivitets- og redegjørelsesplikten som tema på virksomhetsledermøte i 2023 som en del av holdningsskapende arbeid. Dette arbeidet vil fortsette inn i 2024 for så å ettervert bli en naturlig del av kommunen årshjul.

Det ble også rapportert om arbeidet i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) og i kommunens partssammensatte utvalg (PSU).

På bakgrunn av pålegg fra Arbeidstilsynet ble det i 2023 utarbeidet en egen rutine for trakassering og utilbørlig opptreden. Dette var tidligere en del av retningslinjen for forebygging, håndtering og oppfølging av vold og trusler. Egen rutine for trakassering og utilbørlig opptreden ble utarbeidet av partene og opplæring ble gjennomført på verneombudssamling.

Kommunen har som en del av varslingsrutinen at den skal revideres årlig, dette ble også gjort i 2023.

Trinn 4: Arbeidsgruppen vurderer at det skal foretas en gjennomgang av flere rutiner og retningslinjer, og at kommunen fortsatt skal ha dette som tema i ulike utvalg og ledermøter. I 2024 skal det prioriteres å utarbeide og gjennomføre en undersøkelse av ufrivillig deltid i forhold til kjønn.

Kommunens arbeid med likestilling og diskriminering er nedfelt i samfunnsplanen som gjelder for den neste 10-års perioden, fram til 2032. Ut fra denne planen følger blant annet følgende planer

Arbeidsgiverpolitisk plattform 2020 - 2023

Namsos kommune skal som offentlig arbeidsgiver arbeide målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Ulikheter og mangfold er en forutsetning for å opprettholde kvalitet i et lengre tidsperspektiv. Et inkluderende arbeidsliv innebærer integrering, helsefremmende arbeidsplasser, et arbeidsliv som er attraktivt for arbeidstakere i alle livsfaser og større tilgjengelighet for alle som vil og kan arbeide. Namsos kommune kan i større grad bidra til å legge til rette for gode løsninger for utsatte grupper.

Kommunikasjonsstrategi 2022 - 2024

Krav til klarspråk og universell utforming legges viktige føringer for kommunens kommunikasjonsarbeid framover, og Namsos kommune skal ivareta disse kravene på en god måte.

Tilgjengelighetserklæring

De kommunale nettsidene er testet og det er utarbeidet tilgjengelighetserklæringer i tråd med nye krav fra 1. februar 2023 og kravene om universell utforming av IKT. Storparten av informasjonen på nettsidene til Namsos kommune er nå universelt utformet og tilgjengelig for alle.

Tilsettingsrutinen

Rutinen skal sikre ensartet saksbehandling i kommunen i tråd med lover, avtaleverk og arbeidsgiverpolitikk, og være et hjelpemiddel for ledere i rekruttering av nye medarbeidere.

Ledige stillinger annonseres på kommunens hjemmeside og eventuelt kommunens Facebook profil, og hos NAV. Stillingene kan i tillegg lyses ut blant annet på andre digitale medier, fagtidsskrift og i lokale aviser. Ved utvelgelse av søkere skal det når søkere av begge kjønn står likt eller tilnærmet likt på kvalifikasjoner, og hvis kjønn er underrepresentert, tas hensyn til dette når dette er i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven – det vises til hovedtariffavtalen (HTA) §2 -2.

Vi skal aldri spørre om religion, graviditet, fagforening, politisk ståsted, seksuell legning i et intervju.

Livsfasepolitikk

Vi har ulike faser i livet, med ulike behov, krav, begrensninger og muligheter. Gjennom dialog med nærmeste leder kan det avtales tiltak i forhold til livssituasjonen.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer innen 2030. Bærekraft handler om balanse mellom økonomisk fremgang, sosial rettferdighet og miljøbeskyttelse, samt å sikre en fremtid som tar hensyn til dagens og fremtidige generasjoners behov.

Det er opprettet arbeidsgruppe som kartlegger tilstanden om universell utforming. Arbeidsgruppen har besøkt kommunale formålsbygg som er innrettet for barn og unge og informerer jevnlig råd for personer med funksjonsnedsettelse om status og framdrift.

Namsos kommune har deltatt i et pilotprosjekt, sammen med syv andre kommuner i Trøndelag fylke, som skal øke kunnskapen om FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Namsos kommune deltok sammen med Bodø kommune i panelet ved BufDir sin konferanse "Hvordan sikre lokal implementering av CRPD" 4. desember 2023.

Tilstand for kjønnslikestilling

Statistikken består av faste ansatte. Stillinger under fem prosent er utelatt, som deltidsbrannmannskap.

Kjønnsbalansen totalt i kommunen følger av tabellen under (prosent og antall):

	2021		2022		2023	
	%	Antall	%	Antall	%	Antall
Kvinneandel						
Av totalt antall ansatte	74,7	1076	74,7	1092	73,2	1004
Ledere med personalansvar (virksomhets- og avdelingsledere)	58	40	60	41	56	37
I ledelsen fra kommunedirektør til kommunalsjefer	50	4	57,1	4	57,1	4

Kommunen rapporterer til ulike råd og utvalg med statistikk på heltidsutvikling. Å øke andelen heltid i kommunen er også et likestillingstiltak, da det er i de kvinnedominerte yrkene det er mest deltid. I kommunens samfunnsplan er det vedtatt at det skal tilsettes i hele stillinger, deltid skal være en mulighet.

Årsmelding 2023

Stillingsstørrelser	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023
Deltid	45,30 %	44,10 %	46,90 %	40,60 %
Heltid	54,70 %	55,90 %	53,10 %	59,40 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	77,0 %	77,5 %	76,60 %	84,20 %

Antall deltidsansatte (og antall faste ansatte) steg ganske mye fra 2021 til 2022 blant annet på grunn av at studenter i helse og velferd i 2022 fikk fast ansettelsesforhold i kommunen. Dette utgjorde cirka 85 studenter.

Økt stillingsandel	2020	2021	2022	2023
Antall ansatte som fikk økt sin stillingsandel	47	67	90	63
Midlertidig ansatte (kjønnsforskjell i antall)	2022	2023		
Kvinner	170	124		
Menn	60	49		

Faste ansatte i deltidsstillinger (kjønnsforskjell i antall)	Pr. 31.12.2022	Pr.31.12.2023
Av totalt antall ansatte*	1 323	1 367
Kvinner	491	482
Menn	123	110
Totalt ansatte i deltidsstilling	614	592

* Ansatte som for tiden har permisjon uten lønn er ikke med i grunnlaget.

Gjennomsnittslønn pr. måned i 100 prosent stilling

Lønnskapitel	Type stilling	Gjennomsnitt månedslønn
Kap. 3	Ledere	Kr. 68 247,-
Kap. 4	Ufaglærte, fagarbeidere, høyskole/universitet	Kr. 44 148,-
Kap. 5	Leger, advokater, rådgivere, ingeniører m.fl	Kr. 66 343,-

Statistikk for uttak av foreldrepermisjon fordelt på kjønn

I tråd med aktivitet – og redegjørelsesplikten skal kommunen rapportere på kjønnsfordeling i forhold til uttak av foreldrepermisjon. I 2023 ble det tatt ut 6 360 antall dagsverk i foreldrepermisjon. Av dette var 1 038 dagsverk knyttet til fedrekvoten og 5 322 dagsverk knyttet til fødselspermisjoner i enten 100 % eller 80 % permisjon. Dette tilsier en prosentvis fordeling kjønn; 84 % kvinner og 16 % menn.

Etisk standard

Namsos kommunes etiske retningslinjer er utarbeidet av partene og vedtatt av kommunestyret i 2019. Retningslinjene skal bidra til bevisstgjøring av medarbeidere og andre som opptre på vegne av kommunen. Kommunens arbeidsgiverpolitikk påvirker innbyggernes tillit til kommunen. Kommunen planlegger å revidere retningslinjene i løpet av våren 2024.

Kommunen legger verdiene åpenhet, inkludering og engasjement til grunn for arbeidet.

Alle ansatte skal etterleve de etiske retningslinjene. Kommunens etiske retningslinjer beskriver hvordan ansatte skal forholde seg til åpenhet og dialog, ytringsfrihet, varsling, habilitet, ekstraverv og bierverv, innkjøp, forvaltning av penger og eiendeler og lojalitet.

Ledere har et særlig ansvar som kulturbærere og rollemodeller. Ledere har også ansvar for at den enkelte medarbeider har kjennskap til de etiske retningslinjene, og til å reagere ved brudd på disse.

For å sikre høy etisk standard er det i løpet av 2023 arbeidet med verdibasert ledelse i sammen med partene på overordnet nivå; i kommunedirektørens ledergruppe, i virksomhetsledermøter og på storledermøtet. Arbeid med verdibasert ledelse har resultert i en Medarbeiderplakat, som er en veiledning for hvordan ansatte skal omgås og arbeide sammen for best mulig tjenester. Den skal fungere som et verktøy i partssamarbeidet alle nivå, er basert på verdier og skal diskuteres i alle deler av organisasjonen – hva betyr innholdet for oss, for helheten og samhandlingen med andre deler av organisasjonen? Et av våre tre organisasjonsprinsipper er blant annet *Vi holder høy etisk standard*.

Kommunen har vedtatt retningslinjer for partssamarbeidet i kommunen og medarbeiderplakaten skal prege partssamarbeidet alle nivå. Et velfungerende partssamarbeid hvor partene sammen utøver verdibasert ledelse er en grunnmur for trygghet og tillit, og har stor betydning for praktisering av verdiene i kommunens tjenesteleveranse.